

Warszawa, 6 kwietnia 2020 r.

Znak: P-20200406-001

Pani Joanna Stachura
Dyrektor Departamentu
Efektywności Wydatków Publicznych
i Rachunkowości

Pani Agnieszka Stachniak
Zastępca Dyrektora Departamentu
Efektywności Wydatków Publicznych
i Rachunkowości
Zastępca Przewodniczącego
Komitetu Standardów
Rachunkowości

Ministerstwo Finansów
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

Szanowni Państwo,

w obliczu pandemii i prób ograniczenia jej wpływu na zdrowie ludzi procesy gospodarcze zostały w znacznym stopniu ograniczone, spowolnione, a w pewnych jednostkach ustały. Głównym problemem, zarówno dla sporządzających sprawozdania finansowe, jak i badających jest konieczność oceny sytuacji w warunkach wysokiej niepewności.

Aktualnie obowiązujące standardy rachunkowości (ustawa o rachunkowości lub Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej) zawierają rozwiązania, które odpowiednio zastosowane, są wystarczającą odpowiedzią na obecną sytuację. Jednakże ze względu na rzadkość występowania kryzysów tej skali, wielu kierowników jednostek ma problemy z ich zaimplementowaniem, o czym informują nas biegli rewidentzi będący członkami Polskiej Izby Biegłych Rewidentów.

Kierując się adresowanymi do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów („KRBR”) licznymi apelami biegłych rewidentów zwracamy się do Państwa o wsparcie jednostek gospodarczych w stosowaniu obowiązujących wymogów dotyczących:

- odpowiedzialności kierownika jednostki za dokonanie analizy zdolności jednostki do kontynuacji działalności (art. 5 ust. 2 ustawy o rachunkowości, par. 25 MSR 1) oraz ujawnienia w sprawozdaniach finansowych niepewności związanych z kontynuacją działalności,

- oceny wpływu zdarzeń po dniu bilansowym na sprawozdanie finansowe jednostki i zapewnienia odpowiednich związanym z nimi ujawnień.

Mimo niepewnej sytuacji to na kierownikach jednostek, a nie na biegłych rewidentach, ciąży obowiązek sporządzenia sprawozdania finansowego rzetelnie i jasno przedstawiającego sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy jednostki a także dokonania oceny zdolności jednostki do kontynuacji działalności.

Ograniczenia dotyczące działalności gospodarczej w Polsce pojawiły się na początku marca, w innych krajach wystąpiły one już wcześniej, jednak w przeważającej mierze po końcu 2019 roku. Są to więc wydarzenia po dacie bilansu, jednak nie świadczą one o stanie, jaki istniał na dzień 31 grudnia 2019 roku. Zgodnie z Krajowym Standardem Rachunkowości nr 7 oraz MSR 10 zdarzenia takie nie wymagają korekty sprawozdań finansowych, a jedynie zapewnienia odpowiednich ujawnień, o ile wpływ tych zdarzeń jest istotny.

Zarówno jednak ustawa o rachunkowości (art. 5 ust. 2) jak i MSSF (par. 14-16 MSR 10) nakazują kierownikowi jednostki wziąć pod uwagę zdarzenia po dniu bilansowym przy ocenie kontynuacji działalności. Sprawozdanie finansowe sporządza się przy założeniu kontynuacji działalności, z wyjątkiem sytuacji, gdy kierownictwo albo zamierza zlikwidować jednostkę, albo zaniechać prowadzenia działalności gospodarczej, albo nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaniechania działalności. Jeżeli w trakcie dokonywania oceny kierownictwo jest świadome występowania istotnych niepewności dotyczących zdarzeń lub okoliczności, które mogą nasuwać poważne wątpliwości co do zdolności jednostki do kontynuowania działalności, jednostka ujawnia istnienie tych niepewności. Jak ocenić, w obecnym okresie niepewności, sporządzając sprawozdanie finansowe, czy zasadne jest przyjęcie założenia, że jednostka będzie kontynuowała w dającej się przewidzieć przyszłości działalność w niezmnieszonym istotnie zakresie, bez postawienia jej w stan likwidacji lub upadłości? Dokonując oceny zdolności do kontynuacji działalności kierownik jednostki powinien uwzględnić scenariusze, w tym te skrajne i negatywne, dalszego rozwoju sytuacji oraz ich wpływu na gospodarkę i jednostkę, co wiąże się z przyjęciem określonych założeń (tzw. stress-testy). Jest to zadanie niezwykle trudne i wielu kierowników jednostek ma trudności z jego wykonaniem.

Niezależnie od skali wpływu pandemii COVID-19 na zdolność jednostki do kontynuowania działania, kierownik jednostki jest obowiązany zamieścić w sprawozdaniu finansowym opis jej skutków a ominięcie tej informacji lub przedstawienie jej w sposób niewystarczający stanowić może nieprawidłowość istotnie wpływającą na decyzje gospodarcze użytkowników sprawozdania finansowego. W tym szczególnym okresie użytkownicy sprawozdań finansowych za rok 2019 oczekują bardziej niż dotychczas pogłębionych analiz i rzetelnie przedstawionej informacji o możliwych skutkach pandemii i ich ewentualnym wpływie na działalność jednostki niezależnie od tego, czy stanowią one istotną niepewność w kwestii kontynuacji działania, czy nie.

Dostrzegamy również potrzebę przypomnienia kierownikom jednostek o tym, iż ich odpowiedzialność za sprawozdanie finansowe nie kończy się w momencie jego przygotowania. Ustawa o rachunkowości zobowiązuje ich bowiem do poinformowania biegłego rewidenta o zdarzeniach, które miały miejsce po jego sporządzeniu, ale przed jego zatwierdzeniem, które mają istotny wpływ na sprawozdanie finansowe.

Powyższe okoliczności uzasadniają apel jednostek gospodarczych o realną pomoc i wsparcie w trudnym zadaniu, jakim jest obecnie sporządzenie sprawozdania finansowego. Apel, który KRBR w pełni rozumie i popiera.

KRBR przypomniwała biegłym rewidentom o zasadach obowiązujących w tym niełatwym okresie. Komunikat ten załączamy do niniejszego pisma.

Z poważaniem

P r e z e s

Krajowej Rady Biegłych Rewidentów

Barbara Misterska - Dragan